

26.8x37.47	1/2	עמוד 10	מקור ראשון - דיוקן	11/2020	75024085-1
הכפר הירוק בית הספר הכפר הירוק פנימי - 90290					

שיעור בחיבור

מה קורה כשמפגישים בנות אולפנה עם תלמידות מהכפר הירוק? על רקע השיח הנפיץ בחברה הישראלית, שבוע החיבורים ברשת אמיתית הדגיש את המשותף. "המטרה היא ללמוד להקשיב לאח שלי גם כשהוא חושב אחרת ממני", אומר מנכ"ל הרשת, ד"ר אמנון אלדר

אלון בן דוד

יצד תיזכר ישראל 2020 בדור הבא - כחברה משוסעת, מפולגת, רוויית שגאה ומחלוקות, או כשבטים שונים שמנסים לפרוץ את החומות ולדבר ביניהם, גם אם השיח גולש לפעמים לטונים צורמים ומתנהל בצעקות? אם

תשאלו את נורית דויד, ראש תחום כלל ישראל ברשת אמיתית, היא תשכנע אתכם שלמרות המחלוקות הרבות בחברה הישראלית, אסור לברוח מהן. "המחלוקות לא יעלמו, מוכרחים להכיר בהן ולהתמודד איתן", היא מסבירה.

נפגשו עם דויד לשיחה בעקבות שבוע החיבורים ברשת, שנערך השבוע בשיתוף פעולה עם עמותת גשר וכלל מפגשים בין בתי ספר דתיים, חילוניים וחרדיים. במהלך השבוע הזה התקיימו גם מפגשי זום של מורים עם אישים מכל קצוות הקשת הישראלית. בין המשתתפים בהם היו חברי הכנסת משה ארבל מ"ש"ס, תהילה פרידמן מכחול לבן ומרב מיכאלי ממפלגת העבודה; סא"ל במיל' מוניר מאדי, ראש המכינה הקדם צבאית כרם אל בדלית אליכרמל; עמית סגל, פרשן חדשות 12; יהודה משיזבה, יו"ר זק"א; עמיחי שיקלי, ראש מכינת תבור ועוד.

מה מחבר בין כל האנשים האלה, מלבד העובדה שהם מתגוררים באותה מדינה?

"אני מאמינה שרוב המשותף על המפריד", אומרת דויד, שמלמדת באמית שדרות. "אנחנו כאנשי חינוך צריכים ליצור שיח מחבר, שינהל את המחלוקת בתוך המורכבות. רק שיח מתון ולא מתלהם יכול לחבר אותנו למכנה המשותף הגדול".

אני מתאר לעצמי שהמפגש עם ח"כ מרב מיכאלי לא החליק בגרון.

מפגש עם תלמידות הכפר הירוק באולפנת אמית לבהה בקדומים בשנת 2019

26.95x30.89	2/2	11	עמוד	מקור ראשון - דיוקן	11/2020	75024209-9
הכפר הירוק בית הספר הכפר הירוק פנימי - 90290						

נורית דויד, ראש תחום כלל ישראל ברשת אמית: "אנחנו מאמינים שתלמיד שנחשף לאחר, מחדד ומחזק את זהותו. אין כאן רצון או כוונה לשנות אחד את השני"

צילום: הל דויד

הרב אפרים זיק, ראש אולפנת אמית להבה קדומים: "צוותי ההוראה עבדו על לוח הזמנים ודייקו ברגישות כל משפט, אבל ברגע שהבנות נפגשו כל החששות התבדו: הן שמו מוזיקה ורקדו יחד"

צילום: חני זיק

מרים קורן, מנהלת אולפנת אמית נגה בבית שמש: כשאתה נמצא במקום הומוגני אתה עסוק בלמצוא את נקודות השוני, כשאתה נמצא במקום הטרוגני אתה עסוק בלמצוא את נקודות החיבור"

צילום: עליה קורן

"זה כל העניין. לא צריך להיפגש בתוך המחנה ולשמוע את אותן דעות. היא דיברה, התמודדה עם שאלות נוקבות שלנו. לא על הכול הסכמנו, אבל שמענו, נפתחנו. לא נסגרנו בדל"ת אמות, וזה מאוד חשוב לחברה הישראלית.

"כבוגרת רשת אמית בעצמי, אני יכולה להעיד שזה בית עם שערים רחבים שמקבל תלמידים מכל חלקי העם. זה הכוח של הרשת. הפלורליזם הוא מנוע הצמיחה הכי גדול של החינוך. המטרה שלנו היא שהתלמידים שלנו יפתחו אוזניים ועיניים, ולא ייצאו מהכיתה עם אותו הידע שאיתו נכנסו, לא במישור האקדמי ובטח לא במישור החברתי.

"אם התלמידים שלנו ייצאו איתנו למסע ויחזרו עם רצון ללמוד, להכיר ולהעמיק עוד ועוד - עשינו את שלנו. אנחנו מאמינים שתלמיד שנחשף לאחר, מחדד ומחזק את זהותו. אין כאן רצון או כוונה לשנות אחד את השני. ההכנה למפגש, הלימוד וההעמקה מחדדים את הזהות של התלמיד."

החששות התבדו

שבוע החיבורים מתקיים על רקע מציאות נפיצה בחברה הישראלית. "לא צריך משקפת כדי לראות את השיח ברחובות", אומר ד"ר אמנון אלדר, מנכ"ל רשת אמית. "25 שנה לאחר רצח רבין, ולעיתים נדמה שלא למדנו את הלקח. ברחוב וברשתות החברתיות, שיח השנאה הולך וגובר. כל צד בטוח שהוא ורק הוא צודק, והשני מביא עוול וחורבן.

"לכן החלטנו לקיים שבוע שכולו חיבורים, שהמטרה שלו היא הקשבה אמיתית ועמוקה לסיפור האחר, השונה ממני. לא בהכרח על מנת להשתכנע, אלא כדי ללמוד להקשיב לאח שלי גם כשהוא חושב אחרת ממני. זוהי אחריות חינוכית לא פחות מללמד גמרא או מתמטיקה. כאנשי חינוך יש לנו אחריות לעצור את השיח הרע הזה ולהראות שאפשר אחרת, ושיש דרך לנהל ויכוח נוקב מתוך עמדה של 'אנשים אחים אנחנו'."

אחת הדוגמאות המאתגרות לחיבור בין קצוות רחוקים, היא מפגש שמתקיים זה כמה שנים בין תלמידי "הכפר הירוק" - תלמידים מלב תל-אביב - עם תלמידות אולפנת אמית להבה בקדומים.

"זו השנה השישית שהמפגש המרתק הזה מתקיים, ואנחנו נדהמים לגלות עד כמה על הנייר העמדות רחוקות, וכמה מהר נמצאת השפה המשותפת במציאות", אומר ראש האולפנה, הרב אפרים זיק. "צוותי ההוראה עבדו שעות על לוח הזמנים ודייקו ברגישות כל משפט שלא יהיה פוגעני לאף צד, אבל ברגע שהבנות נפגשו, כל החששות התבדו: הן שמו מוזיקה, רקדו יחד חצי שעה וכל התוכניות שנקבעו נדחו."

ועדיין, סביר להניח שהתלמידות שלך קיבלו סוג של הלם תרבות בכפר הירוק. איזה משפט ששמעו שם צרם להן במיוחד?

"היו כמה משפטים שגרמו להן להרים גבה, כמו משפט שמישהי אמרה, 'אם אפגוש תייר שאתאהב בו או אמצא עבודה משמעותית בחו"ל, אעזוב את ישראל'. הן שאלו: 'מה, את לא מחויבת לארץ ישראל? מבחינתן זה היה בלתי נתפס'."

ומה היה קשה לצד השני?

"אני חייב לומר שהתלמידות והצוות כיבדו אותנו מאוד, אבל לחלק מההורים הייתה בעיה עם הנסיעה

ליהודה ושומרון ועם ההפרדה המגדרית, שבעינינו היא סימן להדתה. אני מניח שהם חששו שהם יושפעו מאיתנו בעניין הזה."

ואתה לא חושש שהתלמידות שלך יושפעו?

"אני מאמין במפגש ומשוכנע שהשיח המשותף מחדד, מזקק ומחזק את זהותן של התלמידות."

לא מאמינות במידור

על המשפט הזה מוכנה לחתום גם מרים קורן, מנהלת אולפנת אמית נגה בבית שמש, שיחד עם איריס אליהו מובילה את אחד המוסדות המרשימים ברשת. באולפנה שלה מלמדות מורות חרדיות, כולל חסידת גור שנמנעת מלפתוח זום מחוץ לאולפנה. ובכל זאת, קורן מצליחה ליצור עבור התלמידות והצוות מפגשים שמחוץ למסגרת החינוכית נראים כמעט דמיוניים, כמו סיור במסגד ברמלה או מפגש בלתי אמצעי בלב בני-ברק או מאה שערים.

"גדלתי בבנימין ולמדתי בגוש עציון, אבל כשחיפשתי מקום חינוכי לנהל, רציתי מקום הטרוגני שיש בו נקודות מפגש ולא לשמוע את אותן דעות ששמעתי כל חיי", אומרת קורן. "בעיניי זה מעשיר אותי כמחנכת ובוודאי את התלמידות שלי, שבנות קומה נוספת באישיות שלהן לפני שהן יוצאות לעולם."

הוקמה הזו עומדת על תילה גם מול חשיפה לעולם החילוני?

"בוודאי. אנחנו לא מאמינות במידור, אלא במתן כלים להתמודדות עם התכנים שנחשפים אליהם מחוץ למסגרת החינוכית. השבוע היה לנו בכיתה י"א שיעור חינוך שבו עסקנו בקליפ החדש של עדי ביטי. לכאורה זה הכי רחוק מהשיח הערכי במגזר הדתי, אבל מכיוון שלקליפ הזה היו מיליון צפיות, סביר להניח שהבנות ממילא נחשפות לתכנים האלה. אז במקום לטמון את הראש בחול, עדיף שניתן להן כלים לצפייה ביקורתית."

תהליך החיבורים באולפנה, שמובל על ידי המורות אביגיל בן-ארי ונחמה מינץ, נמשך כל השנה וכולל סיורים במה שקורן מגדירה "החצר האחורית של החברה הישראלית". "הבאנו את התלמידות לתיכון ההזדמנות האחרונה ברמלה, והראינו להן איך חיים בעיר מעורבת ומה האתגרים הכרוכים בכך", היא מספרת.

צילום: דניאל בר און

ד"ר אמנון אלדר

מנכ"ל רשת אמית, ד"ר אמנון אלדר: "כאנשי חינוך יש לנו אחריות להראות שאפשר לנהל ויכוח נוקב מתוך עמדה של 'אנשים אחים אנחנו'. זו אחריות חינוכית לא פחות מללמד גמרא או מתמטיקה"

ומה המטרה מבחינתך?

"המטרה היא להסתכל לחברה הישראלית - לכל חלקי החברה - בלבן שבעיניים. לא לברוח ממחלוקות ודעות שונות. אני גרה בצורה הדסה, שזה מקום הטרוגני ושונה מהמקום ההומוגני שגדלתי בו בצעירותי. כשאתה גר במקום הומוגני, אתה מתעסק בחיפוש מקורות השוני. כשאתה גר במקום הטרוגני, אתה מחפש את מקורות החיבור. את הלקח הזה אני מביאה גם לאולפנה. בעיניי, ככל שנעשה יותר חיבורים בחברה נרויח, וככל שנעסוק בנרטיב אחד בלבד - אנחנו נפסיד ועם ישראל יפסיד."

האויב מספר 1

"מאז הקמתה, לפני 95 שנה, הייתה לרשת אמית אחריות לאומית לייצר חיבורים ולבנות גשרים בין חלקי החברה", אומר מנכ"ל הרשת, ד"ר אמנון אלדר. "העיסוק בזהות ובערכים הוא הליבה של העשייה החינוכית, ושבוע החיבורים נולד מההבנה שרוב המשותף על המבדיל, וכי ניתן ליצור מכנה משותף רחב המתבסס על מחויבות לחוסנה של ישראל, תוך שמירה והעצמה של הייחוד והאמונה של כל אחד. המטרה אינה לשנות איש את רעהו אלא לכבד ולהקשיב."

איך החיבורים האלה קשורים בעיניך לחוסנה של המדינה?

"כשהרמטכ"ל לשעבר גדי איזנקוט ביקר אצלנו, הוא אמר שהאויב מספר 1 של ישראל הוא לא איראן או חיזבאללה, אלא חוסר הלכידות בחברה, שביום פקודה עלול לגרום לכך שנפסיד בקרב. ראינו את זה בצורה מובהקת במשבר הקורונה, כשהמתח בין חלקי החברה גאה. אנחנו מאמינים בחיבורים ועושים הכול כדי שהם יצליחו. זו הרוח שאנחנו מעבירים לתלמידים שלנו - להיות מעורבים בחברה ולהושיט יד לכל מי שזקוק לה."

"האחריות לכלל ישראל זה המטען הערכי שאנחנו מציידים את בוגרינו", מסכם אלדר. "לכנס בוגרים שנערך באמית בראילן במלאת 40 שנה להקמתו הגיעו מפקדי טייסות, אנשי הייטק ורבנים. המנהלים וצוותי החינוך שלנו עובדים קשה כדי שגם לכנסים הבאים יגיעו הנשים והאנשים הכי טובים שפועלים למען עם ישראל והחברה בישראל."